

Nga shkolla në profesion

Një njoftim për prindër

Të dashur prindër

Ju keni një djalë apo vajzë në klasën 7, 8, 9 ose 10. Djali/vajza e juaj, duhet të zgjedhë një profesion apo vendosë të vazhdoj një shkollim të mëtutjeshëm. Ky është një hap shumë i rëndësishëm, sepse kryerja e një shkollë të mesme apo e një profesioni/zeje për të rinjtë në Zvicër është një bazë për zhvillimin e tyre të mëtutjeshëm profesional.

Si ndihmon shkolla?

Shkolla përgatitë nxënësit e klasës 8 dhe 9, në zgjedhjen e profesionit apo vazhdimin e një shkollimit të mëtutjeshëm. Pyetni mësuesen ose mësuesin, për shembull në mbledhje informative për prindër, se si duket kjo parapërgatitje.

Si ndihmon Këshillimorja për Profesione? 1

Këshillimorja për profesione ju ofron informacione lidhur me profesionet dhe mundësitë e shkollimit të mëtutjeshëm. Zgjedhja e një profesioni është një përçarje personale e domosdoshme, prandaj aty mund të bëhën marrëveshje për takime bisedash, ku do të diskutohet lidhur me interesat mundësitë dhe aftësitë profesionale. Kjo ofertë për nxënësit dhe nxënëset është falas dhe e besueshme.

Shkolla dhe këshillimorja për profesione, ndihmojnë të rinjtë në zgjedhjen e një profesioni apo shkollimi të mëtutjeshëm, dhe nëse është e nevojshme edhe gjatë kërkimit të profesionit. Mirëpo, për këtë puna kryesore dhe përgjegjësia i mbetet familjes.

Çka duhet të bëjnë vetë të rinjtë? Si mund t'ju ndihmoni fëmijëve tuaj?

Djali apo vajza juaj duhet të jetë vetë aktive deri sa ai ose ajo pas mbarimit të shkollës të ketë gjetur një vend për mësim të profesionit. Për shumicën prej tyre kjo nuk është e thjeshtë, atëherë është e nevojshme ndihma e familjes. Nëse keni pyetje dhe nuk dini as vetë si të veproni më tutje, lajmërohuni ju lutëm të këshillimorja për profesione.

Zgjedhja e një profesioni ose vazhdimi i një shkollimi të mëtutjeshëm është një proces (ecuri). Kjo do të thotë të parashtrosh pyetje dhe të kërkosh përgjigje, e për këtë nevojitet kohë. Lidhur me pyetjet më të rëndësishme, rruga më e drejtë për përgjigje të mirëfillta duket kështu:

¹ Secili kanton e ka së paku nga një Këshillimore për Profesione.

Adresat ju mund t'i merrni në shkollë në komunën tuaj ose në internet:

Deutsch: www.berufsberatung.ch/biz Français: www.orientation.ch/offices Italiano: www.orientamento.ch/uffici

Këshillimorja për Profesione dhe Qendra Informative për Profesione ÇIP

është shpesh e njohur me një emër të veçantë ose me një shkurtesë:

Gjermanisht BIZ, Laufbahnzentrum

Frëngjisht OP, SOPFA, OFPC, COS, OROSP, CIO, OCOSP

Italisht orientamento, UOSP

A Të njohësh vetëvehtën

Fëmijët e juej duhët t'ja parashtrojnë vetëvetes këto pyetje:

- Çfarë bëjë unë mirë në shkollë? Cilat lëndë më pëlqejnë mua?
- Çka kam mësuar në kohën e lirë ose në familje? (P.sh. njohja e gjuhëve të huaja, përgaditja e ushqimit, blerja, riparimimi i gjërave shtëpiake, ndëgjimi me vëmendje i shokëve apo shoqeve të mija kur kanë probleme, jam i kyqur në ndonjë klub sportiv, në ndonjë grup te të rinjëve apo ndonjë shoqatë tjetër, ku me rastin e festave bashkpunoj dhe ndihmoj).
- A kam dëshmuar në ndonjë punë tjetër përpikmerinë dhe besueshmerinë time? (P.sh. në shpërndarjen e gazetave, përkujdesjen e fëmijëve, kositjen e barit në kopsht apo kam ndihmuar në vendpunimin javor 2-3 orësh të ndonjë ndërmarrje).
- Ku qendrojnë aftësitë e mija? Ku qendrojnë dobësitë e mija?

Ju si prindër mund të ofroni ndihmën në vijim:

- Përkranhi bijët apo bijat tuaja në mendimin e tyre, ashtu që ata të marrin në konsideratë aftësitë e përparsitë në veprimtaritë, të cilat j'u shkojnë atyre.

B Të njohësh profesionet

Përmes informacioneve dhe "Schnupperlehren"² fëmijët tuaj njihen me profesionet

- Të informohesh do të thotë: të lexosh rreth përshkrimit të profesioneve, të shikosh filma për profesione, të shkosh në "Informationsanlässe"³ dhe "Ausstellungen über Berufe"⁴ e shkollime tjera, dhe të sqarosh pyetjet në këshillimorën për profesione.
- Të bëshë „Schnupperlehre“. Në afatin prej 2 deri 3 ditësh të kësaj „Schnupperlehre“ në profesion, të rinjtë kanë mundësinë që të njoftohen më mirë me një profesion në një ndërmarrje. Gjatë kësaj kohe të „Schnupperlehre“, ndërmarrja e bënë verifikimin e të rinjve: përgjegjësit apo përgjegjëset e këtyre ndërmarrjeve, dëshirojnë që t'i njohin të rinjtë më mirë. Kandidatët të cilët u kanë lënë atyre përshtypje të mira, do të kenë shanse më të mëdha pranimit për një vend shkollimi në ndërmarrjen përkatëse.

Çfar ndihme mund të ofroni ju si prindër?

- Shkoni me vajzat apo djemt tuaj, simbas mundësisë në organizimet informative. Ndhmoni ata aktivisht që të mendojnë për këto takime informuese.
- Shoqeroni djemt apo vajzat tuaja në këshillimorën për profesione. Informohuni edhe ju vetë për mundësitë e shkollimit në Zvicër.
- Bisedoni me bijat/bijët tuaj mbi përvojën e bërë gjatë nuhatjes në profesion.

² Nuhatje/gjurmim në profesion.

Gjermanisht	Schnupperlehre
Fëngjisht	stage d'orientation
Italisht	stage d'orientamento

³ Më rastin e mbledhjeve informative:

Gjermanisht	www.berufsberatung.ch/infoveranstaltungen
Fëngjisht	www.orientation.ch/manifestations
Italisht	www.orientamento.ch/eventi

⁴ Ekspozita për arsimim dhe profesione

Shtroni pyetje të këshillimorja për profesione ose në shkollë, se kur dhe ku gjindet ekspozita mbi profesionet. Këto ekspozita janë të përshkruara me emërtime të ndryshme si:

Gjermanisht	Berufsmesse, Ausbildungsmesse, Berufsschau
Fëngjisht	Salon des métiers, Cité des métiers, salon de la formation
Italisht	ESPOProfessioni

C Zgjedhja e shkollës dhe profesionit

Gjatë procesit të zgjedhjes së profesionit, fëmijët tuaj duhet të vrojtojnë si vijon:

- Zgjedhja e një shkollimit të mëtutjeshëm apo profesioni kërkon kohë për të menduar dhe kohë për të ndërmarrë gjëra të ndryshme.
- Gjatë zgjedhjes së profesionit të dëshiruar ose të një arsimimi të mëtutjeshëm është shumë më rëndësi të kesh edhe 1 ose 2 shanse tjera rezervë.
- Të bisedoj me mësuesen/mësuesin: „Ku janë dobësitë e mija“? Si mund të përgaditëm unë në shkollë për arsimim pas klasës së 9 ose 10-të?

Çfarë përkrahje mund t'ju ofroni fëmijëve tuaj si prindër?

- Interesohuni për këtë proces vendimtar.
- Bisedoni me fëmijët tuaj për profesionin e zgjedhur dhe shanset e tyre.

D Kërkimi i një vendmësimi (simbas rregullores, një vit pas mbarimit të shkollës)

Për kërkim të një vendshkollimi birin/bijën tuaj mund t'a ndihmoj më tutje broshura vijuese:

- „Kërkimi i vendit të mësimit të profesionit- si të bëhet më së miri“⁵

Çfarë ndihme mund t'ju ofroni fëmijëve tuaj si prindër?

- Përkrahni vajzën apo djalin tuaj që të mendoj e të filloj me kohë kërkimin e një vendmësimi.
- Jepni kurajo djalit apo vajzës suaj pas zhgënimëve të mundshme, ashtuqë të vazhdojnë më kërkime të mëtutjeshme.

Të dashur prindër!

Në qoftë se keni pyetje në lidhje me profesionin e vajzës apo djalit tuaj, mos pritni. Pyetni mësuesin, mësuesen ose në këshillimorën për profesione.

⁵ www.berufsberatung.ch > Direkteinstieg: Ich bin... > Neu in der Schweiz
www.orientation.ch > Accès direct: Je suis... > Bientôt ou depuis peu en Suisse
www.orientamento.ch > Accesso diretto: Sono... > Da poco in Svizzera